

Uit De Standaard

Te land, ter zee en in rivieren: plastic is fataal voor dieren

Stikkende rivierdolfijnen, jongen in plastic nesten, afval vretende olifanten: niet alleen in zee lijden dieren onder de troep. Een VN-orgaan roept in een nieuw rapport op om de plastic vervuiling aan de bron aan te pakken.

Tom Ysebaert

Dinsdag 31 augustus 2021 om 3.25 uur

Rivierdolfijnen kunnen stikken in achtergelaten visnetten. Krzysztof Skora

Veel beschermde en bedreigde diersoorten hebben erg te lijden onder plastic vervuiling. Ook soorten die in rivieren of op het land leven. Dat staat in een rapport van het secretariaat van het VN-verdrag voor de bescherming van migrerende wilde diersoorten (CMS, ook bekend als het verdrag van Bonn). De meeste studies naar de natuurschade van plastic afval behandelden het mariene leven, maar dit rapport wilde de focus verleggen naar andere milieus.

Speciale aandacht gaat naar het zuiden en zuidoosten van Azië, waar de rivieren de Ganges en de Mekong onder de loep werden genomen. Beide staan in de top twintig van meest vervuilde rivieren wereldwijd. De Ganges

braakt zowat 170.000 ton plastic per jaar de Indische Oceaan in. De Mekong is goed voor 40.000 ton plastic dat in de Zuid-Chinese Zee belandt.

Zoogdieren die in deze rivieren leven, dreigen te verdrinken als afval hen belemmert aan de oppervlakte te komen om te ademen. Zo wordt met name de Gangesdolfijn beschouwd als een van de meest door plastic bedreigde dieren. Als hij al niet verdrinkt, kan hij stikken in achtergelaten visnetten. Er zijn nog maar ongeveer 3.500 exemplaren van deze soort in leven.

Beter afvalbeheer

Ook de Irrawaddydolfijn, die zowel in de Mekong als in de Ganges leeft, is ernstig in zijn voortbestaan bedreigd. In het Mekongwater zouden er nog hooguit honderd exemplaren rondzwemmen.

Op het land vormen grote zoogdieren net zo goed een risicogroep. In Sri Lanka werden Aziatische olifanten gespot al rondneuzend op stortplaatsen, in Thailand terwijl ze plastic opaten. In de Verenigde Arabische Emiraten werden dode dromedarissen gevonden met ingewanden vol rommel. In Kenia werd een luipaard gefotografeerd met een lege plasticfles in zijn muil.

Ooievaars eten plastic strips, die goed lijken op wormen – hun favoriete kost

Bij de vogels is de plastic-interactie nog het grootst. Ooievaars eten plastic strips, die goed lijken op wormen – hun favoriete kost. Als de visarend zijn nest bouwt, gebruikt hij daarvoor soms stukken vislijn, plastic touw of draad. Allemaal items waarin de jongen verstrengeld kunnen raken. De lijnen van vliegers blijken na vislijnen het meest gevaarlijke voorwerp voor vogels.

Al is het niet allemaal kommer en kwel. Zwarte wouwen die witte stukjes plastic in hun nest integreren, zouden vanwege de betere zichtbaarheid ervan een groter broedsucces kennen. Iets vergelijkbaars zou voor de staartmees opgaan.

Een olifant op een vuilnisbelt in Sri Lanka. Tharmapalan Tilaxan

Dieren die migreren worden als kwetsbaarder beschouwd, omdat ze tijdens hun trek een grotere kans hebben ergens met plastic afval in contact te komen.

Plastic is niet de enige of de belangrijkste factor die deze dieren bedreigt, schrijven de auteurs van het CMS-rapport. Verlies aan leefgebied, grote infrastructuur zoals stuwdammen, overbevising, andere vervuiling of klimaatverandering laten evenzeer hun negatieve gevolgen voelen. 'Maar plastic betekent wel degelijk een bijkomende druk op al kwetsbare populaties', klinkt het.

De auteurs roepen op om aan beter afvalbeheer te doen en vooral om plastic vervuiling 'aan de bron' aan te pakken.

BRON

https://www.standaard.be/cnt/dmf20210830_97678070